

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

ՏԵՕՐԷՆ ԽԱՐԱԳԻՐ

ՊԱՏԱՍԻԱՆԱՏՈՒ

ՆԻԿ. Մ. ԹԻԻԼՊԷՆՏՆԱՆ

ԽԱՐԱԳԻՐԱՏՈՒՆ

Գլխավոր խմբագիր Բաղդատ
Խաչիկյանի գեղարվեստական
գրք. թիվ 12

ԹԵՐԹԻԸ 30 ՓԱՐՍՅԱՆ

Լրագրող Նիկոլայ Բեկա-
րովի խմբագրությունը, զի Բեկարովի 60 էջ
Ռախմանովի պատկերները ձեռք
հասցրել է :

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

Մասնադրույթի մասին Տա-
րեգրագրողի հանդեսն այս կիրակի
օր նմանը չտեսնուած կանոնա-
ւորութեամբ ու շքեղութեամբ
կատարուեցաւ Ս. Փրկչի ազգ.
հիւանդանոցի մէջ, ուր ներկայ
կ'ըստուէր Ամեն. Ս. Պատրիար-
քը, Գեր. Երեմիայի արեւմտ. խորհր-
դակազմը, Գեր. Սիմեոն սրբ-
բազան և այլ եկեղեցականք և
5000էն աւելի երկսեռ հան-
դիսականք, որոյ մէջ էին բաց
յայտը՝ նաեւ օսմ. հայազգի ե-
րեսփոխաններէն Կարնոյ երես-
փոխան Խարաճեան Դանիէլ և
Պալարեան Համազասպ էֆէն-
տինները, Հալէպի երեսփ. Խա-
րաճեան Մանուկ էֆ. Սեփիա-
տիոյ երեսփ. Յակոբ էֆ. և բազ-
մաթիւ պատուաւոր անձինք :

Յետ աւարտման Ս. Պատա-
րագրին, ժամը 4 1/2ին Ս. Պատ-
րիարքը վար իջնելով նախագա-
հեց Հիւանդանոցի վարի շէն-
քին երկար սրահին մէջ պատ-
րաստուած պաշտօնական շքեղ
սեղանին, ուր առաջին անգա-
մուն 350 բազմական կային նըս-
տած այր և կին խառն, և երկ-
րորդ սեղանին ալ 200ի մօտ
բազմական, այնպէս որ Պէյքո-
ղի դաշտավայրին մէջ կատար-
ուած Մասնադրույթի մասն ա-
մենէն փառաւոր ատրեղործնե-
րու ատենն անգամ այսքան
բազմաթիւ կոնսականօք այս առ-
տիճան շքեղութեամբ ու կա-
նոնաւորութեամբ պատրաստը-
ուած սեղան մը երբէք տեսնը-
ուած չէր, շնորհիւ հանդիսին
կարգադիր մասնաժողովոյ ջա-
նիցն ու աշխատութեանը :

Ս. Պատրիարքը սեղանին վը-

րայ նստի վասն կենաց օգուտ.
Սուրբաննօմ. և մերազգին բա-
րեմաղթութեանց առաջին բա-
ժակն առաջարկելով, հետզհե-
տէ Հայոց ազգին բարօրութեա-
նը, ազգ. Մասնադրութեան
և Ս. Պատրիարքին կենացը բա-
ժակներ առաջարկուեցան, ինչ-
պէս նաեւ Ս. Փրկչի հիւանդա-
նոցի Հոգաբարձութեանը, հան-
դիսին կարգադիր մասնաժողո-
վոյ անդամացը, օսմ. հայազգի
երեսփոխանաց և առ հասարակ
բոլոր հանդիսականաց ալ կենա-
ցը բաժակներ պարգուեցան և
շատ մը բարեմաղթութեան ա-
տենախօսներ լսուեցան, ընդ-
որս և ի մէջ այլոց Արշակունի
էֆ. Պալարեան Համազասպ
էֆ. Խարաճեան Մանուկ էֆ.
և այլք :

Կերակրոց ընտրութեան,
համեղութեան և սպասուց կա-
նոնաւորութեան և մաքրու-
թեանը վրայ առանց երկար խօ-
սելու, զորս աւելորդ կ'համա-
րիմք, ճաշկերոյթը վերջանալով
Ս. Պատրիարքը փոքր ինչ հան-
դիսաւ առնելէն յետոյ ժամը
7ին Հիւանդանոցի դէմի պար-
տէզը կամ հանդիսավայրը իջաւ,
որն որ գոյնզգոյն դրօշակնե-
րով զարդարուած գեղածիճալ
տեսարան մը կ'ներկայացնէր.
նուագածուած ընտիր խումբ
մը «Արիք հայկազունք» երգով
Ս. Պատրիարքին գալուստը ող-
ջունելով, մասնաժողովոյ ան-
դամներէն փառաբան Ս. էֆ.
Խմաստալից ճառով մը՝ հանդի-
սավայրին ատենաբանութեանցը
սկզբնաւորութիւն մ'ըրաւ, որ-
մէ յետոյ աշակերտաց երգե-
րովն և նուագածուաց եղանակ-
ներովն ընդմիջեալ 10ի շափ ալ
ճառախօսութիւններ սեղի ու-
նեցան :

Հանդէսն այսպէս ամենայն
կանոնաւորութեամբ և շքեղու-
թեամբ տեւելով մինչև վերջը,

հանդիսականք ուշ տունն սկսան
հեռահեռէ մեկնել, բարեյակող
և գոհացուցիչ օր մ'անցուցած
ըլլալաւ յիշատակը միտանդ
տանելով :

Արդարութեան պարտք մը
համարած ըլլալ կ'համարիմք
հանդիսին փայլն ու պատկա-
ռանքը աւելցնելուն պատճառ-
եղով հանդիսագիր մասնաժո-
ղովոյ անդամաց ցոյց տուած
փութաջանութեանն ու խնամ-
ցը յատկապէս շնորհակալու-
թիւն լայանել, ինչպէս նաեւ
նաեւ չեմք ուզեր անյիշատակ
թողուլ նոյն կողմի ոտականու-
թեան և հայազգի երկու թէֆ-
թիշ էֆ.ներուն մինչև վերջն ի
գործ դրած աշակուրջ հսկողու-
թիւնն ու փութաջանութիւնը,
որոյ շնորհիւ առանց ունէ ան-
կարգ էամ անպատեհ դէպք մը
տեղի ունենալու, ինչ կանոնա-
ւորութեամբ ու շքեղութեամբ
որ սկած էր հանդէսը՝ նոյնպէս
նաեւ վերջացաւ առ հասարակ
ամենքն ալ սրտի գոհունակու-
թեամբ մը բաժնուելով :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Եթէ պատերազմն ընդհան-
րացնելու գիտաւորութիւն չը
կայ, հաշտութիւնն այժմէն ա-
պահովեալէ ըսուելու չափ դէպ-
քերն պարզիլ կոսիին, որոյ ա-
ռաջին քայլն առած իլլայ Կոր-
չաքօֆի ծանուցագիրը, յորմէ
Ռուսիոյ բուն գիտած նպատա-
կն վրայ կրնայ փոքր ի շատէ
նշոյլ մը ձգել :

Ռուսիոյ գլխաւոր ու երկար
ատենէ ի վեր գիտած նպատա-
կն եղած կ'ըսուի Տարտանէլի
և Վասիլիի ներդրեցնելուն՝ ռու-
սական տորմիդին առաջը բաց
մնալու պայմանն ստանալ, որով
և թուրքիոյ քրիստոնէից բար-
ւոյթման խնդրոյն ալ՝ այսպիսի
կռույ մը սոսկ իբր պատրուակ
մ'ըլլալը կ'յայտնուի :

Գալով այդ երկու ներդրե-
ցներուն ազատ անցուդարձին,
եթէ այս է գլխաւորաբար Ռու-
սիոյ ուզածը, այսպիսի պա-
հանջման մը դէմ թուրքիա ին-
չու այո տատիճան դէմ կենար
և այսքան զահողութիւն յանձն
առնոյր, քանի որ այդ բացու-
մէն ոչ այսքան թուրքիա, որ-
քան միւս տէրութիւնք և զըլ-
խաւորաբար Անգղիա պիտի կը-
րէ փնտրը :

Այդ ներդրեցներն քանի որ
թուրքիոյ ձեռքն են, ե'րբ որ
ուղէ կրնայ գոցել Ռուսիոյ դէմ,
բայց Դուռը ինչ պարտք ունի
Անգղիոյ շահուն համար շարու-
նակ գոյ պահել Տարտանէլը
Ռուսիոյ դէմ, որ սա Միջերկ-
րականի մէջ չեղնէ զօրանալով
նաւային գերազանցութիւնը
խէ Անգղիոյ ձեռքէն, և Անգ-
ղիոյ ճանքուն վրայ սպառնայ :

Իրաւ ալ երբ անգամ մը
Տարտանէլը բացուի Ռուսիոյ
համար, ալ այնուհետեւ Ռուսի-
ա այնքան նաւ պիտի թափէ
Միջերկրականը՝ որ ուզած ա-
տենը կարենայ գոցել Անգղիոյ
դէմ Սիւլէյմիէ ճանքան, և այդ-
վայրկեանէն Հնդկաստանին տա-
րին լննցած է :

Այդ այս պարագային մէջ
ինչ շահ ունի Անգղիայէն լըք-
եալ թուրքիան՝ որ Անգղիոյ շա-
հուն համար արիւն թափէ եւ
ազքատանայ, մինչ ինքն տակէ
ոչ օգուտ մ'ունի և ոչ փնտր :

Ռուսի և շատ հաւանական
է թէ Դուռը, ինչպէս իրա-
ւունք ալ ունիմք հաւատալու,
շատ դէմ դնել չպիտի ուզէ այդ-
մասին, եթէ Տարտանէլը բաց
ձգելու պայմանաւ և խոստ-
մամբ մը՝ կարելի ըլլայ հաշտու-
թիւնը ձեռք բերել Պէրլինի
մէջ շարունակեալ բանակցու-
թեանը մէջ, և ասի ալ բա-
րեպատեհ առիթ մի է այժմ
Խիկ կարք :

Ետքը թող Անդրիա մտա-
ծէ : Եթէ Անդրիա մինչև վեր-
ջը դէմ պիտի կենայ Տարու-
լի բացմանը , թող հրամայե-
լու յատարէ ի ծնէ , իսկ եթէ չու-
զեր չարժիլ , թուրքիս ժամա-
նակ չունի—ինչպէս կըսէ առա-
ծը—Բրուսիոյ թագաւորին հա-
մար աշխատելու :

Երկուքն մէկը , կամ ընդ-
հանուր պատերազմ և կամ հաշ-
տակ իւր :

Վերջինն առ այժմ աւելի
հաւանական կերեւի , թէպէտ
բուն նշանակութիւնը Անդրիոյ
ստորմտութիւնն ըսել է :

Աւպիտի զաւակը պիտի հան-
դարձէ՞ դա՛ն :
Տեսնենք :

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐՆՐ

Քրտքովի 29 մայիս.—Վար-
չախայէն եկած լուրերը կ'ըս-
տան , որ Ռուսաց կայսեր
նորէն Բուսանիա ել թաւուն նը-
պատակն է եղբի Նիքոլա մեծ
դքսին և Սպարտակոյտի նախա-
դահ զօրապետին մէջ տեղը
ծաղած դժտութեան պատճառ-
ներուն քննութեանը ձեռնա-
րկի :

—Նոյե Թրայէ Բրէսէ կըսէ
թէ յունիս ամսուն մէջ Գոնո-
թանթին մեծ դուքսը 6 զրա-
հաւորով Պալթիկէն պիտի մեկ-
նի Միջերկրական գալուս : Անգ-
ղիոյ կառավարութիւնն ալ Մա-
լակա անուն շոգենաւով 38 թո-
նելով կըսող թնդանթի և մե-
ծաքանակ մթերք զրկեց ձկն-
րաթարի նեղուցը , առկից զատ
Վիեննայի գործարանաց ալ հա-
տը 500 Միլիարդ ինքնուրոյն համար
500 հատ թօրբիլ ապագրեց
ձկնաթաթարի նեղուցին համար :

Ս. Բէթէրսպուրի 26 մայիս.
— Ռուսաց սպայակոյտին և
Բուսանիոյ կառավարութեան
մէջ դժտութիւն մը ծագած է :
Կարողոս իշխանը հրաւիրել էր
Նիքոլա մեծ դուքսը որ Գոթ-
լոսէնի իր իշխանական ամարա-
նոց պալատը բնակի այն պայ-
մանաւ որ պալատին մէջ ըու-
մանիացի զօրք ալ պահապան
գրուի , և ռուսական դրօշակին
քով Բուսանիոյ դրօշակն ալ
պարզուի Նիքոլա մեծ դուքսը
չընդունիր այս պայմանը , ուս-
տի և զրոյց կայ թէ Պուքրէշի
հիւպատոսարանի շէնքը իրեն
բանակակերպոն պիտի ընէ :

—Տէյլի Բէլէկը Կոն-
ստանթնէ կ'հրատարակէ :

Եթէ Կարս և Էրզրում Ռու-
սաց ձեռքն ինան և ոյնպէս
մնան , առի թուրքիոյ համար
պարտութիւն մը չհամարուիր ,
այլ նուազագոյն մը Անգղի-
ոյ համար : Միջին Ասիոյ Հընդ-
կատան և Ավանիտան այս
դէպքը այնպէս պիտի հասկը-

նան թէ այլ ևս Արեւելքի մէջ
Անգղիոյ տղեկացութեան տարին
լմնցած է : Ինչու որ այն առեւ-
Փոքր Ասիոյ ու Ասորեստանը
Ռուսիոյ առջին բաց կ'մնայ ,
Էրզրում Միջերկրաց և ուրիշ
խել մը տեղացի ճանաչներուն
բանակին լինելով , ուրկէ Ռու-
սիա կրնայ առիթը ներկայանա-
լուն պէս մինչև Միջերկրական
և Պարսկական ծոցն երթալ :

Ռուսիա խորագէտ է զԷ-
րզում խարեւոյ համար , ինչու
որ կէս քաղաքակիրթ տէրու-
թենէ մը կատարեալ բարոյա-
կան չապաստիր , իսկ ցաւով
բուն է որ այս աստիճան ան-
բարոյական տենջանաց և յայտ-
նի խաբէութեան այսպիսի
օրինակ մը՝ քրիստոնէից բար-
ւոքման պատրուական սքողի :

Եթէ Ռուսիա այդ կողմերը
մնայ , շատ չքշած՝ Կ. Պօլսոյ
վրայ պիտի քայէ : Սե ծովը
նոյնը պիտի ըլլայ իրեն համար՝
ինչ որ էկապոլից ծովը , և անկէ
ալ դժտութեան պատճառաւ
մը պիտի բնառէ՝ իր Բաղա-
ները Նիքիտոս զրկելու :

Հիմայ պիտի հասկնան խոր-
հրդարանական յուզում հանող
մեր քաղաքագէտներն թէ ինչ
արդիւնք կ'ունենայ այսպէս օ-
տար տէրութեան մը դործիքն
ու խաղալին ըլլալը ներքին
կուսակցութեանց պատճառաւ ,
և օտար արքունեաց մը յանձ-
նելը անդ. շահուց պաշտպա-
նութիւնը :

Եթէ թողունք , կ'արեւ
անդ. թերթը , որ Ռուսիա ու-
մենափոքր մաս մը Հայաստանի
կողմերէն իր երկրին հետ միա-
ցընէ , իբրեւ ասիական պետու-
թիւն մեր Անգղիոյ դուրս թեանը
դէմ սպառնալից սպագայ պա-
տերազմի մը գնովը այսօր նը-
ւատացողից և անարժան հաշ-
տակիւն մը դնած պիտի ըլ-
լանք :

Պաթմա 26 մայ.—Դշ. աւուր
ստակալի ռմբակոծութիւնը վեր-
ջացաւ , իսկ թշնամին զօրքը
դուրս չհանեց : Սակայն այսօր
ռուսք մինչև Գիւնարի զե-
տեղերքը յառաջ քաշելով կա-
մարմը մը ձգել փորձեցին , եւ
սաստիկ կռուէ մը վերջը ետ
քաշուիլ ստիպուեցան 20 մեռ-
եալ և 56 վիրաւոր թողով :

—Դանուրի վրայ վերջին օ-
րերս յաճախ ռմբակոծութենէ
զատ ուրիշ բան չկայ , արդիւն-
քըն ալ անորոշ : Ճրճօվայի մէջ
մարտիկներ շինելու աշխատե-
ցան ամբողջ շաբթուս : Տաճկը-
ներն Բուսանքէն զատ Դու-
նուն ալ սպառնալիքներով 6 ամ-
սուան պաշար մթերեցին : Աւ-
պանիայ մէջ բուրք զէնք բռնե-
լու կարող մահմետականք հը-

րաման ստացան Հերսէք եր-
թալու , որոցմէ 4 վաշտ ճան-
բայ ելան :

—Ռուսական բանակին ջեր-
քէզներուն մէջ դաւադրութիւն
մ'երեւան երբ է , հրացանի
փամփուշտներուն մէջէն գըն-
տակներն հանել են , ասոր վը-
րայ 50 սպայ Գրայօիվայի մէջ
հրացանի բռնուելով , 300 չափ
չէրքէզ զօրքեր ալ Ռուսիոյ հիւ-
սիսային կողմը զրկուել են ան-
հրազանդութեան յանցանք :
Այս դէպքին պարագայները ե-
րևան չենելու մեծ զգուշու-
թիւն կրնան . փամփուշտներն
առանց դնտակի պարագայ գոր-
ծած ենին ստոյգ է . ջերքէզ-
ներն կ'զանգաւին թէ հրամա-
նատարներին անա'նկ հատա-
ցուցեր են եղբի իրենց թէ Հուն-
գարացոց դէմ կռուելու պիտի
երթան , և եթէ գիտնային թէ
Տաճկաց դէմ է կռիւն՝ չպիտի
չարժին եղբի տեղերնուն :

Էրզրում 26 մայ.—Մուխթար
բաշա իր բանակապետին հոս
պիտի փոխադրէ : Ասի նահան-
ջում մը չէ , այլ սխալում մը
դարմանած պիտի ըլլայ , ինչու
որ Էրզրում Հայաստանի բոլոր
ճանաչներուն ալ միացման
կեդրոնն ըլլալով , առկէ միայն
կարելի էր զինուորական շարժ-
մանց պէտք եղած ուղղութիւն-
ներն ու հրահանգք առլ : Սըր
Արնօլտ ֆէմպալ այսօր հոս
հասաւ :

ՀԵՌԱՊՐԱՆՈՒՐՔ

Պէրլին 10 յունիս
Վիլհէլմ կայսրը , սպայնե-
րուն ուղղելով խօսքն , ըսաւ
թէ այս կռուէն ետքը՝ ցորչով
որ ինքը ողջ է՝ պատերազմ չը
պիտի ըլլայ :

Վիեննա 9 յունիս
Գարառազ տարուելու վրայ
եղող զինուց կարաւան մը Գաղ-
մասիոյ մէջ գրաւուեցաւ :

Պուքրէշ 9 յունիս
Պաշարի պակտութեան հա-
մար պաշարման վիճակ հրատա-
րակուեցաւ :

ՋԻՆՈՐԱՅԱՆ ՇԱՐժՈՒՄՆԵՐ

Հակառակ այն զրոյցներուն ,
որք կըսէին թէ Մուխթար բա-
շա Էրզրում ալ չկրնարով կենալ
Էրզրոյ վերուցեր է իր բանա-
կեալը , ուր , աւուր թուակա-
նաւ Լիանթի թղթակցին քա-
շած մէկ հեռագիրը կ'ըսու-
ցանէ թէ Մուխթար բաշա Կար-
նոյ ամբողջութեանց տակ գտնը-
ւող բոլորն ալ թողով աւելի՝
յառաջ քաշել և բանակակեղ-
բանը նորէն Ջիվինի մէջ դրել
է : Ասի կ'ըսուցէ թէ հրամա-
նատարը՝ Օթիէն քաղով թըշ-
նամոյն զօրաբաժնին քովնալ

յարձակումէն վախ չունի բնաւ ,
հետեւաբար Ռուսաց դռնէ վեր-
ջին շաբթուս յառաջ քաշելը ար-
գիւրուեր է ըսել է :

Իսկ Մուխթար բաշայի ետ
քաշուելէն ալ պէտք չէ հետե-
ցնել թէ կերպով մը յաղթը-
ռած կ'համարուի , այլ ռազ-
մադիտական շարժում մնէ , որ
սա՛ մտածմանը վրայ կ'կայա-
նայ : Մուխթար բաշա եթէ
Կարսի առջև Ռուսաց տալու-
ղած ճակատամարտն ընդունէր ,
անշուշտ թշնամոյն բաղձալիւ
զօրութեանը տակ պիտի ընկ-
նուէր , ուստի ետ քաշուեցաւ
մինչև Էրզրում , որպէս զի թըշ-
նամին ալ դէպ յառաջ քաշու-
տան , Կարսը պաշարուելու , զօ-
րաւոր դիրքերը հսկելու և իր
ետեւի հաղորդակցութիւնը ա-
պահովելու համար բանակէն
մաս մաս պակսեցնելու . եւ ա-
տանց յառկացնելու պարտու-
րելով , նուազ զօրութեամբ դոյ
հասնի Կարսի առջև , որ ա-
տեն Մուխթար բաշա կրնայ իր
զօրութեանը վտանգելով տըր-
ուելիք ճակատամարտն ընդու-
նիլ , բայց մինչև որ Մուխթար
բաշայի բանակը յողմուեցով
անկողններն կերպով չցրուի ,
Ասիոյ կողմը ձեռքէ ելած չը
համարուիր :

—Կիրակի օր Ռուսք Բուսան-
քի դէմ ստակալի և մինչև ցորդ-
նմանը շտեմնուած ռաբազմա-
թիւն մ'ոկսեր են որ տեւեր է
երկու ժամ , որոյ Բուսանք և
ուրիշ օմ. մարտիկներն ալ պա-
տակաւնելով ճրճօվայի դէմ ,
այս քաղքին կէսն այրացուել
եղեր է :

—Էրզրումի գաւառէն այս
շաբթուան բոլորով Գանձուն
մեծագումար ստակ գալէն կը
հետեւցնէ Սթամպուլ թէ Տ.
բաղիզօնի ճանքան մինչև Բա-
րեդ բռնուած ըլլալու չէ , թը-
տականներու հաշտոյն եթէ քիչ
մ'աւելի ուշ գնէր Սթամպուլ ,
ըրած հերքմանը վրայ քիչ մը
մտածել կ'պարտաւորէր :

Այս մէկի , Բաբերդի
ճանքան տակալին մինչև այս
օր , որ Ռուսացմէ բռնուած
չըլլալունմէ քառ ստակութիւնն
ունիմը մասնաւոր և վստահե-
լի աղբիւրէ թէ այս եշ. օր Էր-
զրումէն՝ բոլորն ելած ըլլալու
հեռագիր կայ հոսած հետեւ-
եալ օրը : Եթէ Ռուսք մինչև
ուր , որ Բարեդի ճանքան չըռ-
նած լինէին՝ հեռագիրը բոս-
թայէն առաջ արգիւրած պիտի
ըլլար , որոց երկուքն ալ միե-
նոյն ճանքով կ'դան :

Ռուսի կրնամք վստահա-
բար ըսել թէ մինչև ուր , որ ՏԷ
բաղիզօնի և Կարսի հաղոր-
դակցութիւնը կտրուած չէր :

—Արտահանի հրամանատար

Հիւսիսէն Ստալին բաշտ իր զօրօքը Կարին հասեր է։ Սոյն կռուին մէջ ծանրապէս վիրաւորեալ Չէքէլայէֆ ռուս զօրապետն ալ մեռեր է։

—Ռուսք Ասիոյ կողմը դըրաւած տեղերնուն ժողովուրդը իրենց դէմ տպաւորեալէ արգիւելու համար, հետեւեալ միջոցը կ'գործադրեն եղեր։

Աստիք տեղ մը մանեղնուն պէս՝ հրամանատարը կանխաւ յայտարարութիւն մը կ'ուղղէ բնակչաց, պատուիրելովը որ մարդ տնէն դուս չգլխի ելնէ, չեղողն կ'աշտապանեն, երկողին ալ տունը կարեն եղեր։ Այս կերպով քանի մը տեղեր բաւական տուներ բոկի տրուեցան, կըսէ Մօսկուայի Կողմէ թիւ թիւ կողմը որ Լօրիս Մէլիքօֆի բանակին հետ կ'գտնուի, անոր համար մինակ որ ռուսաց պաշտօնակալ մ'անցած ատեն, տեղացին իր տանը դրանք առաջը կեցած է եղեր, փոխառակներս մանեղնով դուռը դռնէր։

—Մարտիկաց Դաճին ազդեականներէն Ալի Միրզա Խան իշխանը ռուսական բանակին մէջ դնապետ անուաներ է։

—Պէրսիոյ միջոցով Չէքէլայ զօրական մը նպտար խճառիմ Գարաօնի թուղթ մը աւերել տալուն առթիւ գփտելով, դաշտինը փորը կ'սօթէ և կըստանէ զայն։

—Բէթէրպօլիէ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ, օսմանցիք ինչպէս Սօխումը առնելով Կովկասի ժողովուրդը տպաւորեցին նայեցան, Ռուսալիանորը անցնելուն պէս միևնոյն բանը պիտի ընեն, նախ Պոլիարիան ու Սիւրիան, ետքն ալ Յուսաստան և Պարսկաստանը ապստամբեցնելով։

—Պիզմարք իշխաւ յայտարարեր է թէ՝ ռուսաց մէկ վճարական յաջողութիւնը՝ տեսնելուն պէս կամ Դանուբի կամ Ասիոյ կողմը, իսկոյն հաշտութեան համար պիտի միջաման։

—Գարատապի դէմ տարուած օսմ. յաղթութեանցը վերայ, Լեւանթ կըսէ թէ, ցաւալի է տեսնել որ ամենամեծ զօրութիւն և հմուտ սպայներ Գարատապի դէմ կ'գործածուին, անի մը ապստամբ ժողովուրդը հնազանդեցնելու համար, երբ անդին Հայաստանի հորուստ դաւառը Ռուսաց բանակէն ոտնակոխ կըլլայ բաւական զօրք և հմուտ հրամանատարներ չունենալուն համար։ Նիքիթա իշխանը բռնելով, ունեցած առանձնաշնորհութեանցը փոխարէն, քիթն ու ականջն ալ եթէ կտրեն, դարձեալ խիստ ուշին փոխարինութիւն մնէ սոս Ասիոյ կողմը կրած պարտութեան հետեւ, որն որ պիտի չըլլար եթէ Գարատապի դէմ գործող բանակը Ասիա գտնուած ըլլար։

Լեւանթի էրզրումի թիւ թիւ կողմէն։

Քաղաքիս պատուհանն եղող Չէքէլայէֆին հէկ հեռացան մենէ։ Առանց այս մարդոց պատուին դալիլ ու գլխու, քանի մը դէպք կուգն պատմել, որոնք նմանօրինակ հաշտութեանքուն մէջէն ամենէն թիւ թիւ կողմէն են։

Հայոց երեւելիներէն մին շուկայէն անցած միջոցին Չէքէլայ մը օճիքէն բռնելով զանի բըռնի փողոցին անկիւնը կ'սօթէ ըսելով — «Հագած կոշիկներդ իմն են»։ Հայը կ'մխտէ, Չէքէլայը ձուռ ձուռ նայելով — «Հանէ՛ կոշիկներդ, կըսէ, հագնիմ անգամ մը տեսնեմ որ իմն է թէ ոչ»։ Հայը չկրնար մերժել զայն, և Չէքէլայը կոշիկներն անգամ մը ուրքն անցնելուն պէս կ'առնէ կ'ըսէ, — «Կըսէի ստիպի քիզի թէ իմն են ատանք, տես ի՞նչպէս լուսարմարեցան» ըսելով։

Ուրիշ Չէքէլայ մ'ալ կ'օշկակարի մը խառնութիւն մանեղնով ձուռքը զոյգ մը պօփ վար կ'առնէ ու գլխը կ'հարցնէ, կ'օշկակարը 140 դշ կուգէ, Չէքէլայի ծոցէն 20/100 թուղթ մը հանելով խառնութեանին առջև կ'նետէ, աստուածներն ու մարդարէն վար բերելով և երգում ընելով թէ ասկէ աւելի ստակ չունի, կուգէ նէ վրան թող նայի։ Ասոր վրայ վէճ մը կ'բացուի, բայց չէքէլայ իր փաստարանական հանճարոյն և մէջքէն կ'ախտած հասու սրոյն չնորհիւ Կիւր Կիւր թուղթ մնալ տալով կ'առնէ կ'օշկակարը կերթայ։

Երբորդ դէպք մը էրզրումի մէջ Չէքէլայ մը վառօդ առնելով Հայէ մը ստակը չուզեր վրձարել, երբ Հայը կ'աղէ, — «է՛հ, եթէ չես ուզեր առ ձրի «այս վառօդը, կ'պատասխանէ «Չէքէլայը, առ ուրեմն և դուն «գնա իմ անգամ պատերազմելու, և ես կ'հողամ ընտանիքդ և «քու գործերդ»։

Այս պատասխանին վրայ Հայը աւելի նախամեծար կ'ընտրէ տալ վառօդը ձրի Չէքէլային։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բարիգի Էսթաֆէթ լրագիրը Կ. Պօլսէն 25 մայ. թուականում հեռագիր մը հրատարակեր է, որ կըսէ թէ Բարիգի օսմ. գետպան խալիլ Երիֆ բաշա Եպարդոս պիտի ըլլայ եղեր, թէ Սուլթանին հետ սերտ մը տերմութիւն ունենալով շարու-

նակ գաղանի հեռագրով կ'հաղորդակցի եղեր, և թէ Հեռագրաշտ իմանալով զայն՝ անհանգիստ ըլլալ սկսեր է։

Հեռագրատանց տուժարներ, բուն մէջ խաղաղութիւն մ'ըլլալով հաս, ստուգուեր է թէ Պօլսէն այսպէս հեռագիր մը չը կայ քաշուած, ուստի և Էսթաֆէթի այդ հեռագրին կեղծ ու չինծ ու ըլլալը հասկցուեր է։

—Բէթիմ շոգենաուն հաս բերած յորնարարձ և յոյնաւերուն՝ Սե ծովու պաշարումէն առաջ թաղանէն մեկնելին հաստատուելով, Բ. Դուռը որոշեր է ազատ արձակել զանոնք։

—Դատաստանական բարձրագոյն ատեան մը պիտի կազմուի ըստ 9277 յօդուածոյ Սահմանադրութեան, Գէմալ պէյի և Նախկին պաշտական Տումա Նուրի բաշայի դատերը անսնուելու համար։

—6 միլիոնի ներքին բռնի փոխառութեան ծրագիրը օսմ. խորհրդարանի չք. օրուան նիստին ներկայանալով ընդունուեր է։ 0/0 ին 10 տոկոսով և 12 տարուան մէջ վճարելի, կարծններն ալ տուրքի տեղ Գանձէն ընդունուելու պայմանաւ, քաղաքան հիմն իւրաքանչիւրին հարստութիւնը պիտի բռնուի։ Այս նոր փոխառութեամբը տուրքերը կրկնապատկել հարկ ըլլալով, Պօստայի և Բուսնուքի երեսփոխանք կառավարիկն որ իրենց դաւառներուն տուրքը չկրկնապատկուի, առարկելով թէ ժողովուրդի պատերազմի աղէտից մատնուած ըլլալով չկրնար կրկին տուրք վճարել։ Համազասպ էֆ. և այլք այդ բացառութեան դէմ կ'իստին։

Այս առթիւ փառաբան Գասթապէյին մէկ առաջարկութեանը՝ Պետ. խորհրդէն մերժուիլը ներքին կըլլայ Գասթաբէյ պէյ և միլիոնի նոր հատոյթ մը գտեր է Գանձուն, իսկ տեղը սոյց չէ տուեր նախ պահանջելով որ տէրութիւնը որոշէ թէ այդ գումարին ո՞րքանը կուգէ գանդին յատկացնել, Պետ. խորհուրդն ալ հատոյթի աղբիւրը ցոյց չտրուելուն վրայ մերժեր է զայդ ընդունիլ։ Չկըքցինք իմանալ թէ Խարաճեան Մանուկ էֆ. ի՞նչ փառաբան և համազասպ այդ մերժումը չատաղոված է, երբ այլք դէմ խօսեր են մերժման, և Գասթաբէյ պէյին առաջարկութիւնը նկատողութեան արժանի դատեր են։

Խորհրդարանի երէկուան նիստին մէջ յիշատակութեան արժանի դէպք մը չկայ, ուր Պիւճէի վիճաբանութիւնը շատ լուսնակեցաւ, մինակ հաղթե-

րու ամսականաց և թոշակին շարունակալին տուժարկող պահանջման վրայ, Բաթիմ պէյ դիտողութիւն ըրաւ թէ պաշտօնակալը կան որ թէ մագուլի ամսական կ'ստանան և թէ մանսուպի, և երբ նախագահը հարցաց թէ զո՞վ ակնարկել կուգէ այդ խօսքով, Չմիւռնիոյ երեսփ. հաճի Ահմէտ էֆ. ըսաւ թէ, — Էֆէնդիմ մէկը դուք էք։ Նախագահը միտքերը բուժելու համար յաւարտ նիստին բացառութիւն մը տալով ցուցնել ուզեց թէ ինքն իր առած մագուլի ամսականէն աւելին տանելու իրաւունք ունի, բայց ձայն չէ հանած։

Խորհրդարանը յառաջիկայը, որ իր նիստերը պիտի փակէ։

—Վահան էֆ. ի նախագահութեամբը նոր դատարան մը հաստատուեցաւ ծովային դատերը անսնելու համար։

—Տատեան Առաքել պէյ թիճարէթի ժողովոյն անգամ անուանեցաւ։

ՎԵՐՁԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նուսրէթ բաշա Սելանիկի կուսակալ։

Վիէննայի օսմ. դեպքանութեան Բ. քարտուղար Պաղտատիւն Օհան էֆ. Պէրլինի օսմ. դեպքանութեան Բ. քարտուղար անուանեցան։

—Հաճի Վէսիմ բաշա Գանուբի օսմ. նաւատորմին հրամանատար, Արիֆ բաշա ալ իրեն օգնական անուանեցան։

—Շէյխ Շամիլի որդին Ղադի Մէհմէտ բաշա դշ. օր Տրապիզոն հասնելով, անկէ ալ ուղղակի Երզրում ճանրայ ելեր է։

—Պաշտօնապէս կ'ծանուցուի թէ գլխերները ծովուն վերայ չգտնուելու արդեւքը հաստատակաց տպահովութեանը համար դրուած ըլլալով, դիչերն ստիպողական պետք ունեցող պատուոյ տէր անձինք, օրինակի համար բժշիկ, դայեակի, քահանայի և այլ պիտոյից համար ազատ են դարձեալ առաջուան պէս ծովով հարկ եղած տեղերն երթալու։

—Լեւանթ հաշտութեան զրոյցները կանխահաս կ'նկատէ երէկուան թուով, և կըսէ թէ երբ երկու պատերազմող տէրութեանց մէջ ոյժ մ' հաշտութեան պայմանները որոշելու ձեռնարկուի, ամենէն մեծ և անակնկալ խառնակութիւններն ալ յաւանք պիտի ծագին եւրոպ. մեծ տէրութեանց մէջ։ Մինչև որ վճարական յաղթութիւն մը չըլլայ մէկ կամ միւս կողմէն, հաշտութեան բանակցութիւն չկրնար ըլլալ, կըսէ և կ'յաւելու թէ, ինչպէս որ չը կրնար տակաւին Ռուսիոյ համար ըսուիլ թէ յաղթած է, նոյնպէս Տաճկաց համար ալ չը կրնար ըսուիլ թէ յաղթուած է։

ԱԶԳ

ՍՈՒՐԵՆՆԱՆ ԵՐԿՍԵՈՒ

ՎԱՐՃԱՐԱՆ

ՅԵՐԵԿԵԱՅ ԵՒ ԳԻՇԵՐՈԹԻԿ
ուր դաշտերէն խոսակցութիւնը
պարտաւորիչ է
Վարժարան նախակրթական
ու երկրորդական ուսմանց

Կէտիկ փառայի մեծ փողոցին
վարի ծայրը, դեղագործի խանութին
վրայ թիւ 113 ընդարձակ և օգա-
ւէտ տունը ճ ամէն է վեր վարժարա-
նի վերածուած է մեր տնօրէնութեան
ներքէլ: Եւստիպիոս մանկապան թիւն է
իբր յիսուն. 11 սրահներուց կան
վարժարանի մէջ, որք ամենայն
հնչութեամբ և արդիւնաւոր կերպիւ
կ'աւարտարական աշակերտներն ու
աշակերտուհիները:

Արիւն Հայ վարժարանաց մէջ ընդ-
հանրապէս գտնուած ուսման ճիւղերէն
դաս, որոց աւանդելու մէթոտը Սուր-
թանի վարժարանին մէթոտին նման
է, կուսուցարն նաև բնագիտութիւն,
տոմարակալութիւն, պատմ. եւրոպ.
նօթի (նայնական երաժշտ.) և աղջի-
կանց համար ձև ու կար ուսուցանե-
լու մեծ ջանք կը ջնջուի: Գաղղիերէնի,
թաղի խոսակցութեան և երկրաչափութեան
բարձրագոյն դասերը դիւթէ բոլորո-
վին գաղղիերէնով կաւանդուին, իսկ
միւս դասերն հայերէն թէ՛ աշա-
կերտք և թէ՛ աշակերտուհիք ճշաշի,
զբօսանաց և հանգստեան առնանք
գաղղիերէն խօսելու պարտաւորեալ
են. այս բանիս ղերենք վարժեցնելու
համար վարժարանս մնայուն պաշ-
տօնեայ մ'ունի, ամեն օր ալ խօսակ-
ցելու վարժութեան դաս կաւանդուի:
Վարժարանս կընդունուին նաև
երեք ու կէս տարեկան մանչ և աղ-
ջիկ մանուկներ, որոց դաստիարակու-
թիւնը գործնական վարժութեան մը
յանձնուած է, և որոց համար Գեր-
մանիոյ մէջ գործածուած դրօսակի և
օգտակար խաղալիքներ կան վարժա-
րանիս մէջ: Պատիկ մանկանց ամսական
թոշակն է 1 արծ. մնտ. եւստիպիոս
կանխիկ. լեղու և ուսմունք ուսմուն-
դաց ամսաթոշակն է 2 արծ. մնտ. եւ-
ստիպիոս կանխիկ. անոնք որ ցերեկ-
եայ ճաշը վարժարանէն ընել կուզեն,
ամսական 3 արծ. մէ՛նիս աւելի վը-
ճարելու են:

Գիշերօթիկ աշակերտներն ամեն
խնամք ու հանգստութիւն կ'ապրեն
մեր ընտանեաց մէջ, իբրև թէ իրենց
տունն ըլլային. այսպիսեաց եւսամ-
սընաց թոշակն է 8 օսմ. ոսկի կան-
խիկ. գաւառներէն զրկուելիք տ.
ղայք պէտք է որ մայրաքաղաքիս
մէջ իրենց ծնողաց կամ պաշտպանաց
ներկայացուցին ունենան:

Ծաղիկ շինել սովոր ուղղով տիկ-
նայք և աղջիկուք ալ կընդունուին
վարժարանիս մէջ յատուկ սակարկու-
թեամբ: Բնանայի ուսման յատուկ
ջանք կը ջնջուի, դասաւանդ է բնիկ
գաղղ. Օրիորդ Տալիէ, վկայեալ Բա-
րիլու Երաժշտական վարժարանէն
(ճանաչութեամբ), բնաւ օգտաւ
նուր ուղղութիւն կ'աւարտանիս ա-
շակերտներէն են, պիտի վճարեն ամ-
սական 2 1/2 արծ. մնտ. իսկ եթէ

զրաէն միայն բնաւ օգտաւ
տիկնայք կամ օրիորդք հանձն 3 արծ. մնտ.
եւստիպիոս կանխիկ:

Ուղղղը կրնայ այցելել վարժա-
րանիս ընդարձակ տեղեկութեանց
համար ևս պէտք է վարժարան գալով
անօրէնութեան հետ տեսակցել:

Տէր և Տնօրէն
77 մարտ Ա. Ա. Սուրենյան

Խոսքէ օյսէ Բրօթէթա-
նի յոգնակարանին իր խոսակցութեան
պաշտօնական վաստակը արտա
ստիւլը օրուալ, վէ խթէյէնէ
խթէյէնի մըդատորը վէրիւ-
պիւնէնէնէնէն, զիտաէ մալիւ-
մալիւ ալմալ խթէյէնէնէն Ղալա-
թաւա Միւստեան Ամէրիկան
մաղաղապարտ Միւստեան Պետ-
րոս աղայալ միւրաճատթ կըլէ-
մէլէրի իրան օրուալ:

Ղալաթիա ԲՇ. 50 Մայիս
ԸՆԴՀ. ՊԱՐՏ. ԱՐԺ.

Բաց	09 54
Գոց	09 25
Բարձր զին	09 56
Յած զին	09. 2
Փոխ. 63 ի	Քր. 30
» 63 ի	» 51
» 69 ի	» 45
» 75 ի	» 45
Գանձատու	15
Ստիւթէ Ժէնէրալ	2.50
Ստիւթէ Թթման	1.18
Պանք տը Բոնոթ.	2.50
Գրէտի Ժէնէրալ	1.50
Թրամբլ	1.50
Բուս. Երկաթուղի	24 50
Բուս. կարօն	
Գոնս. »	
Տոկոս	0/0 1
Բըրօր	
Հէվալէտիլ	

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

(Օւմ. ապրիլ 100 րէն է հաշու)

Սնդղ. ոսկի	109.50
Գաղղ. »	87.50
Բօլ	89.10
Գարպօն արծաթ	16.
» թղթապարտ	14.
Գըլմից	51.08
Հիւնդոց	17.
մէթալիք	17 10
Ճերմակ մէնիս	4 55
Պղինձ	180
Թղթապարտ գոցուած	180.50

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԻՃԱԿԻՆ

ՍԵՓԱՍՏԻՈՑ ԵՒ

Անոր կուսակալութեան ներքեւ
գտնուող մէկ քանի զլխաւոր
քաղաքաց

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՅ

ՊՈԶՈՍ ՊՐԴՊՏ. ՆԱԽԱՆՆԱՆ

—

Սոյն տեղեկագիրը որ Սեփա-
տիոյ մէջ հղած հնութիւնները կը
նկարագրէ իրատ հետաքրքրական
կերպով, յուսամբ որ բանտիւրաց
հաճելի և միանգամայն օգտակար

կրնայ ըլլալ. կը վաճառի Գ. Մար-
գարեան ղրապուրը Մէրճան չարչը
թիւ 57.

Ի դին 3 զրէ

ԾՈՒԼԵՆ ԶԲ ԲՈՆՈՒԼԵԼՈՒ ԴԵՂ

Բաղադրութեամբ

Լ. ՏԻՆԵՍԱ ԴԵՂԱԳՈՐԾԻ

Ծովային ճանքորդաց հա-
մար անհրաժեշտ եղած սոյն
հեղուկը որ ամեն անգամ ծովէ
բռնուելուն մէկ խափուէի դը-
ղալ մը սոյն դեղէն առնելով,
կրկին չափովը պարզ ջրի մէջ
խառնելով խմած առնել մարդ-
վերադին իւր հանգարտ ու ա-
ռողջ վիճակը կստանայ, կը
գտնուի Լ. Տինեսայի գեղարա-
նը, Ղալաթիա Մեծ փողոց,
թիւ 108 մէկ շինք 2 ու կէս փր.
գնով:

ՄԻՆԱՍԵԱՆԻՆ ՄԱՂԱՋԱՆ

ԴՏՆՈՒԱԾ

ՈՒ

ՓԱՆԱՍԷ

Կոչուած ցաւի դեղը բոլորովին խո-
տելէններէ բաղադրուած ըլլալով
թէ՛ ներսէն և թէ՛ դուրսէն կ'օր-
ծածուի ու բաղմաթիւ ցաւեր ու հի-
ւանդութիւններ շուտով կը բժշկէ,
ինչպէս որ վարը յիշուած է:

Ամեն տեսակ Գոլի, Սաամիսի,
մէլիքի կամ Աղիքներու ցաւեր. ու
նաև թանջը, Գօլէրա և այլ ամառ-
ուան հիւանդութիւններ ունեցողնե-
րը սոյն դեղէն խմելու են հետեւ-
եալ կերպով կէս գաւաթ ջրի մէջ:
Դիր ապուրի զրգալէն աւելի շաքար,
վրան լեցուր անուշի զրգալ մը փա-
նաւէ, աղէկ մը խառնէ ու խմէ:
Արկորի հիւանդութեանց և Ուսեց-
քի համար դեղը վերայիչալ կերպով
պատրաստէ ու ժամը կամ երկու ժա-
մը հեղ մը մէկ կամ երկու անգամ
զրգալ սոյն բաղադրութեան խմէ:
Յօղացաւի բիւմաթիւր, Ուրի ցաւի,
Սաամիսի ու տեսակ տեսակ կուսակի
ցաւերու համար դուրսէն փանաւ
քսելով աղէկ մը շինելու է: Աղու-
յի ցաւի համար քիչ մը բամբակ
փանաւէի մէջ թափելով ցաւած
ակռային վրայ դնելու է:

Ամեն տեսակ երբոր ցաւի մը
համար դուրսէն փանաւ քսել հարկ
ըլլայ: Եթէ քիչ մ'ալ խմուի աւելի
շուտ բժշկութիւն կը ըլլայ:

Մարմնոյն այրուած կամ հըմ-
լուած տեղերը բժշկելու համար վը-
տանդը պատահածին պէս փանաւ-
էն. ան աղէկ մը լեցնելու է: Գա-
նակով ևւ. կարուած վերքերը բը-
ժշկելու համար արիւնը չի սրբած
շուտով մը վերքը կապելու և կոպին
վրայէն փանաւ լեցնելու է մինչև
որ լաւ մը թըլի փանաւէն նաև ար-
եան շըլանը կարագայնէ ու բոլոր
բնութիւնը կը զորացնէ:

Այս դեղին օգտակարութեանը
վրայ երկարօրէն գրել աւելորդ կը

համարենք. գործածողները զայն
միտ ը գովին, ուղղը կրնայ ան-
ձաւր փորձել. դին տաւն է: Կ'ծա-
խուի Միւստեան և Բնիկբոց Ամերի-
կեան վաճառատները որ Ղալաթիա
կ. Պօլս յ:

ԹԱՏՐՈՆ

ԲԵՐԵԿԱՄ ՄԱՆԿԱՆՑ

ՊԱՏԱԿԵՐԱԶԱՐԻ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ

—

1876